

MEMORANDUM

VALITSUSKABINETI NÕUPIDAMISELE

ESITATUD: Vabariigi Valitsuse 17.01.2019 kabinetinõupidamisele

ESITAJA: välisminister

ESITAMISE AEG: 16.01.2019

TEEMA: Ülevaade ettevalmistustest Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumiseks väljaastumislepingu jõustumiseta

Ühendkuningriigi (UK) Euroopa Liidust (EL) väljaastumisleping on EL 27 liikmesriigi ja UK valitsuste vahel kokku lepitud. UK korra kohaseks lahkumiseks tuleb järgnevalt leping osapoolte vahel allkirjastada, misjärel saab alata formaalne ratifitseerimine UK parlamendis ning nõusoleku andmise menetlus Euroopa Parlamendis. Väljaastumislepingu allkirjastamisele peab UK poolel eelnema UK parlamendi poliitiline heakskiit, mille saavutamine on aeganõudev ja keeruline, samas on lepingu jõustumine mõlema osapoole huvides.

EL riigi- ja valitsusjuhid arutasid olukorda 13. detsembril 2018 ning vastu tulles UK soovidele kinnitasid Iiri piiri tagavaralahenduse ajutist iseloomu ja eesmärgi sõlmida 31. detsembriks 2020 uus EL-UK suhete leping. Samuti kutsus Ülemkogu üles jätkama igakülgsed ettevalmistusi UK EL-ist lahkumiseks. Ettevalmistuste juures lähtutakse põhimõttest, et UK lahkumine oleks meie kodanikele, ettevõtjatele ja teistele huvirühmadele võimalikult valutult ning üleminek uuele suhtele võimalikult sujuv kõikide osapoolte jaoks.

Kuigi EL on jõudnud UK-ga kokkuleppele, puudub kindlus, et väljaastumisleping jõustub. Lepingu mittejõustumise korral lõpetab EL õigus UK-s ja UK suhtes kehtivuse 29. märtsil 2019. Sellisel juhul hakkaksid alates 30. märtsist 2019 ELi ja UK suhteid reguleerima ELi kolmandaid riike puudutavad seadusesätted. Kaubanduses hakkaksid kehtima Maailma kaubandusorganisatsiooni (WTO) reeglid, tariifid ja kvoodid. Majanduses sõltuvad muudatuste ulatus ja mõju sidemetest UK turuga, majandussektorist, ettevõtte suurusest jm. Väljaspool ELi tasandit hakkaksid liikmesriikide suhteid UKga reguleerima rahvusvaheline õigus ja riigisisene õigus.

Ettevalmistusi UK EL-ist lahkumiseks, sh leppeta lahkumiseks juhib ja koordineerib liikmesriikide vahel Euroopa Komisjon, kes on alustanud vajalike ajutiste üleminekumeetmete väljatöötamist ja rakendamist. Eestis koordineerib ettevalmistusi UK lahkumiseks välisministeerium. Iga ministeerium vastutab ettevalmistuste eest oma valitsemisalas. EL tasemel vastuvõetavad meetmed on mõeldud suuremate segaduste ärahoidmiseks ega kaota täielikult leppeta lahkumisest tulenevat üldist mõju. UK lahkumisest mõjutatud huvigruppidel tuleb arvestada sellega, et EL ja rahvusliku tasandi ettevalmistused on piiratud teatud kindlate valdkondade ja ulatusega ega saa asendada ettevalmistusi, mida iga kodanik ja ettevõtja peab ise tegema. Paljudes küsimustes ei olene ettevalmistused UK

lahkumiseks sellest, kas UK lahkub leppega või ilma, siiski kutsub võimalus leppeta lahkumiseks esmajoones esile vajaduse ettevalmistustega kiiremini edasi liikuda.

Komisjon on avaldanud kolm teatist¹ ja 78 detailset sektoripõhist infolehte², milles antakse tegevussuunised UK lahkumiseks, sealhulgas leppeta lahkumiseks valmistumisel. Komisjon toob oma teatistes välja kolm ettevalmistuste tasandit: EL, liikmesriikide ning kodanike ja ettevõtjate tasand. EL-i tasandi erakorralised meetmed vastavad kuuele põhimõttele - need on ajutised, ühepoolsed, tagasipööratavad, vastavad pädevusjaotusele, lähimuspõhimõttele, EL õigusele ega peegelda EL liikmelisuse eeliseid. Samuti ei kopeeri erimeetmed väljaastumislepingu üksikuid elemente. Erimeetmed ei ole mõeldud hüvitama võimalikku kahju, mis võib tekkida seoses ettevalmistustega viivitamisega.

Komisjon on liikmesriikidele alates 2018. aasta suvest regulaarselt jaganud infot ja selgitusi planeeritud tegevustest erinevates valdkondades, näiteks finantsteenused, lennu- ja maanteetransport, kodanike õigused ja sotsiaalsed tagatised, kutsekvalifikatsioonid, intellektuaalomand, toll, maksustamine, tööstustooted, politsei- ja justiitskoostöö jm. Kirjeldatud ettevalmistuste infojagamise ja -vahetuse seminarid jätkuvad plaanipäraselt ka 2019. aastal.

Ka UK teeb ettevalmistusi leppeta lahkumiseks, UK EL-ist väljumise ministeerium on ette valmistanud vastavad tegevussuunised³, mis on peamiselt suunatud küll Briti sihtrühmadele, kuid mitmed neist on kasulikud ka EL poolele, nt eksporti-importi, finantsteenuseid, õppimist ja reisimist puudutavad infolehed.

Euroopa Komisjon avaldas 19. detsembril 2018 kavakohaselt 14 vastuvõetud õigusakti ja seadusandlikku ettepanekut⁴ UK leppeta lahkumise ettevalmistamiseks, mis on nüüdseks nõukogu ja Euroopa Parlamendi menetluses. Veebruaris on komisjonil kavas esitada täiendavate rakendusaktide eelnõud komiteedele⁵. Viimaste õigusaktide vastuvõtmine Euroopa Parlamendis toimub märtsi keskel. Mitmetes UK lahkumisest enim mõjutatud valdkondades nagu näiteks viisanõuded, teatud finantsteenused, lennundus, tolliküsimused, kliimapoliitika võetakse lepinguta lahkumise korral kõikides ELi liikmesriikides tarvitusele ühesugused meetmed. Muudes küsimustes on oluline oma tegevusi EL27 vahel koordineerida selliselt, et liikmesriikide lähenemine UK-le oleks ühtne (nt kodanike õigused).

Samuti on juba varasemast nõukogu ja Euroopa Parlamendi menetluses järgmised õigusaktide eelnõud, mille muutmine on vajalik tulenevalt UK lahkumisest⁶: Euroopa Pangandusjärelevalveameti ja Euroopa Ravimiameti ümberkolimine, tariifikvootide jagamine WTOs, UKs väljaantud tüübikinnituste tunnustamise jätkumine, TEN-T merekoridoride muutmine Iirimaa ühenduvuse jätkumiseks, laevade verifitseerimisõiguse jätkumine, energiatõhususe eesmärkide muutmine ning UK lisamine Schengeni viisavabaduse nimekirja.

1 19. juulil 2018; 13. novembril 2018 ja 19. detsembril 2018.

2 Infolehtede valdkondlik loetelu on esitatud lisa 4. Infolehed on kättesaadavad: https://ec.europa.eu/info/brexit-preparedness-preparedness-notices_et

3 <https://www.gov.uk/government/collections/how-to-prepare-if-the-uk-leaves-the-eu-with-no-deal>

4 Vaata lähemalt lisa 1.

5 Vaata lähemalt lisa 2.

6 Vaata lähemalt lisa 3.

Eestis on kõik ministeeriumid viinud läbi riigisiseste õigusaktide analüüsi hinnates nende muutmisvajadust tulenevalt UK lahkumisest EL-ist. Analüüsi tulemusel selgitati välja need seadused, mida on vaja UK EL-ist lahkumisega seondult kiireloomuliselt muuta, et üleminek uude olukorda oleks võimalikult sujuv ja tihe suhe UK-ga jätkuks. Olemas on valmisolek plaane vajadusel korrigeerida, lähtuvalt EL tasandil vastuvõetavatest sammudest. Võimalikuks leppeta lahkumiseks on vaja muuta kodanike õiguste reguleerimisega seotud seadusi (välismaalaste seadust, EL kodaniku seadust, isikut tõendavate dokumentide seadust, turismiseadust).

Järgnevalt on esitatud ülevaade ettevalmistustest valdkondade kaupa.

Kodanikud

UK lepinguta lahkumise korral **lõpeb isikute vaba liikumine** EL ja UK vahel, mistõttu on üheks enim vahetult mõjutatud grupiks kodanikud - UK kodanikud EL-is ja EL kodanikud UK-s. Euroopa Liit on nii lahkumisläbirääkimistel kui ka EL-ist lahkumise ettevalmistustes seadnud esikohale põhimõtte, et kodanikud ei peaks UK EL-ist lahkumise tõttu kannatama. See tähendab muuhulgas ka seda, et liikmesriigid võtavad vastutuleliku hoiaku nende UK kodanike suhtes, kes ühes või teises liikmesriigis juba elavad. Eestis on kavas UK kodanikke kohelda senistel alustel olenemata sellest, kas UK lahkub EL-ist lepinguga või ilma ning hoida üleminekuprotsess paindliku ja kodanike jaoks mugavana, seejuures maksimaalselt digitaalsena. Politsei- ja Piirivalveameti andmete kohaselt on Eestis 08. jaanuari 2019 seisuga 1321 UK kehtiva ID-kaardiga UK kodanikku.

UK lahkumisel muutuvad UK kodanikud EL-is kolmanda riigi kodanikeks. Kodanike liikumise hõlbustamiseks on UK ja EL väljendanud soovi kehtestada vastastikku viisavabadus. EL poolel on vastava määruse muudatus juba EL nõukogu ja Euroopa Parlamendi menetluses. Selle sisu ja vastuvõtmise ajastus sõltub UK vastavatest sammudest. Vastavalt Eesti valitsuse raamseisukohtadele UK EL-ist lahkumise mõjude kohta on Eesti huvides säilitada isikute võimalikult vaba liikumine, sest sellest saavad kasu nii UK kui ka Eesti kodanikud. Vastastikkuse tagamiseks viisavabaduse kehtestamisel on otstarbekas teatud kaitsegarantiide sissekirjutamine määruse eelnõusse.

Siseministeerium on ette valmistamas välismaalaste seaduse, EL kodaniku seaduse ja isikut tõendava dokumendi seaduse muudatusi selleks puhuks, kui UK väljaastumisleping ei jõustu ja UKst saab kolmas riik alates 30. märtsist 2019. Oluline on tagada, et Eestis elavad UK kodanikud saaksid jätkata Eestis elamist võimalikult sujuvalt ning mitte koormata UK kodanikke ja riigiasutusi lisamenetlustega juba Eestis elavate UK kodanike osas. Kavandatavate muudatuste kohaselt muudetakse UK kodanike puhul EL kodaniku elamisõigus elamisloaks. Need UK kodanikud, kellel on EL kodaniku alaline elamisluba omandavad EL pikaajalise elaniku elamisloa. Alla viie aasta Eestis elanud UK kodanikel on võimalik omandada elamisluba püsivalt Eestisse elamaasumiseks. Siiski tuleb UK kodanikel senine elamisõigust tõendav dokument (ID-kaart) välja vahetada elamisloakaardi vastu, mis on EL-is kolmandate riikide kodanikele ettenähtud EL-is viibimisõigust tõendav dokument.

Selleks, et mitte halvendada UK kodanike olukorda, vähendada Eestis elamist tõendavate dokumentide väljavahetamise koormust ning arendada vastavaid IT-süsteeme, on vajalik kehtestada nn ülemineku periood, mille jooksul kehtivad UK kodanikele välja antud ID-

kaardid edasi ning mille jooksul tuleb senised ID-kaardid välja vahetada elamisloakaartide vastu.

EL-ist väljaastumisel laieneb UK kodanikele reisimisel kolmandate riikide kodanikele ette nähtud piiriületuskord ja seetõttu on vajalik tagada, et Eestis elaval UK kodanikul oleks võimalik reisida nii Eestist välja kui ka EL riikide vahel. Selleks teeb Eesti ettepaneku Schengeni käsiraamatu täiendamiseks muudatusega, mille kohaselt tunnustatakse ajutiselt UK kodanikule väljastatud ID-kaarti reisidokumendina.

Kui UK kodanik saabub Eestisse peale UK leppeta lahkumist, laieneb UK kodanikule kolmanda riigi kodanikule ette nähtud Eestisse saabumise ja elamise kord. UK kodanik saab viibida Eestis kuni kolm kuud viisavabalt (eeldusel, et EL kehtestab UK suhtes viisavabaduse). Eestis elamiseks peab UK kodanik taotlema elamisluba. Välismaalaste seaduse muudatusega planeeritakse UK kodanikud välja arvata sisserände piirarvu alt sarnaselt Ameerika Ühendriikide ja Jaapani kodanikega.

UK valitsus on otsustanud, et EL-i kodanikud UK-s peavad **elamisõiguse** jätkamiseks UK-s taotlema uut saatust (*settled status*)⁷, samas on UK valitsus lubanud mitte halvendada EL kodanike staatust ja olukorda. UK planeerib sama põhimõtet rakendada ka leppeta lahkumise puhul. Enne 29. märtsi 2019 UK-sse saabunud EL kodanikud saaksid taotleda UK alalise elaniku staatust seniste reeglite alusel kuni 31. detsembrini 2020⁸. Sama laieneb ka EL kodanike olemasolevatele pereliikmetele kuni 29. märtsini 2022. Süsteem ei laiene neile EL kodanikele, kes saavad UK-sse pärast 29. märtsi 2019. Ka tulevased pereliikmed peavad liituma juba uute immigratsioonireeglite alusel, samuti tulevikus sündivad lapsed. UK soovib sisserännet piirata ja viia selle alla 100 000 elaniku aastas, sisserände aluseks saab isiku kvalifikatsioon ja tegevusvaldkond geograafilise piirkonna asemel. Tulevikus võrdsustuvad EL kodanikud teiste kolmandate riikide kodanikega. Lühiajaliseks viibimiseks UK viisanõuet ei kavanda. Töötamise puhul tuleb täita minimaalse palga nõue. Üliõpilaste viisadele piirarvu ei ole UK-l plaanis seada. Reisimine ID-kaartide alusel kehtib kuni 31. detsembrini 2020.

Reisimine

UK suhtes rakendub EL õigus kolmandate riikide kodanike sisenemise kohta EL-i, s.t UK kodanikud peavad hakkama vastama Schengeni piirieskirjade tingimustele. Schengeni piiriteenistused peavad olema valmis kontrollima UK kodanike EL-i sisenemisel reisi eesmärki, EL-is viibimise perioodi, kindlustuse, piisavate rahaliste vahendite olemasolu, teostama pagasikontrolle. UK kodanikud ei saa enam kasutada EL, Euroopa majanduspiirkonna riikide ja Šveitsi kodanikele reserveeritud radasid piirikontrollipunktides. EL liikmesriigid peavad teavitama muudatustest piiriteenistusi, tagama piiripunktides piisava personali, olema valmis järjekordade haldamiseks jms. Komisjon informeerib ka omalt poolt Schengeni piirivalveteenistusi.

7 21.06.2018 avaldas UK dokumendi „EU Settlement Scheme: Statement of Intent“, mis kirjeldab, mida peavad EL-i kodanikud UK-s elamisõiguse jätkamiseks tegema. Dokument on kättesaadav veebis: <https://www.gov.uk/government/publications/eu-settlement-scheme-statement-of-intent>

8 Citizens' Rights - EU citizens in the UK and UK nationals in the EU, Policy Paper, lk 3 punkt 9, <https://www.gov.uk/government/publications/policy-paper-on-citizens-rights-in-the-event-of-a-no-deal-brex>

UK-st EL-i sisenemisel hakkavad maksuvabadele tubakatoodetele ja alkoholsetele jookidele kehtima koguselised piirangud. Osade toodete sisetoomine EL-i on piiratud või keelatud – nt loomsed saadused (liha, piim, sink, juust), sularaha üle 10 000 euro väärtuses, kultuurikaubad, relvad, taimed, loomad. Mitmete ravimite sisetoomise puhul muutub vajalikuks Raviameti eriluba. UK kodanikud saavad EL-ist väljudes tagasi taotleda käibemaksu (*tax free*).

EL lemmikloomapassid kaotavad UK kodanike lemmikloomade puhul kehtivuse, muutuda võivad lemmikloomade vaktsineerimisnõuded UK-st EL-i sisenemisel sõltuvalt liikmesriigist. Liikmesriikide vaheline EL õigusel põhinev juhilubade vastastikune tunnustamine enam UK suhtes ei kehti. UK juhilubade tunnustamise aluseks saab Maanteeliikluse Viini konventsioon, millega nii Eesti kui UK on liitunud. Liikluskindlustuse seisukohalt muutub vajalikuks rahvusvahelise rohelise kaardi olemasolu nii Eesti sõidukijuhtidel UKs kui ka vastupidi. EL rändlustasude reeglid ei kehti mobiilside teenusepakkujatele UK-s. Seega on võimalikud lisatasud rändlusteenuse eest UK klientidele EL-is ja EL reisijatele UK-s.

EL kodanikel pole enam alust kolmandas riigis konsulaarabi saamiseks pöörduda UK saatkondade või konsulaatide poole.

UK leppeta lahkumise puhul kaotavad UK suhtes kehtivuse EL **sotsiaalkindlustussüsteemide** koordineerimisreeglid ehk sotsiaaltoetuste ja -hüvitiste piiriülene maksmine EL õiguse alusel üldpõhimõttena lõppeb. Samuti lõppeb vastav andmevahetus EL ja UK vahel. Toetuste ja hüvitiste maksmise jätkamisel käsitletakse UK-d kolmanda riigina siseriikliku õiguse alusel või tuleks edaspidi kokku leppida riikidevaheline kahepoolne sotsiaalkindlustuse leping. Hetkel koordineerivad liikmesriigid Euroopa Komisjoni eestvedamisel EL tasemel edasist tegevust, mis tagaks ühetaolise lähenemise ja arvestaks vastastikkust UK süsteemiga.

Eestil on kavas jätkata juba eksporditavate pensionide piiriülest maksmist ning pensionide arvutamisel võetakse edaspidi arvesse UK väljaastumise kuupäevani UK-s töötatud aega. Selleks teavitatakse kodanikke, et nad taotleksid tõendeid UK asjaomastelt asutustelt kõigist sealsete õigusaktide alusel täitunud perioodidest. UK-sse tööle asumisel ei väljasta Eesti enam tõendit A1⁹ ning juba väljastatud tõend ei kehti enam UK-s.

Euroopa ravikindlustuskaart kaotab UK lepinguta lahkumisel kehtivuse EL kodanike suhtes UK-s ja UK kodanike suhtes EL-is. Edaspidi on reisimisel otstarbekas osta erakindlustuspoliis. Eestis resideeruvatel UK pensionäridel on otstarbekas sõlmida vabatahtlik kindlustusleping haigekassas. UKs elavad Eesti pensionärid peavad uurima sealseid võimalusi ravikindlustuse tagamise kohta.

2017. aasta andmetel maksis UK Eestisse pensione 113 inimesele, Eesti maksis pensione UK-sse 141 inimesele. Pereküvitisi maksis Eesti UK-sse 11 inimesele ja UK maksis Eestisse 30 inimesele. 2018. aastal maksis Eesti pereküvitisi UK-sse 4, pensione 164. UKst töötuna tagasi tulnud isikuid, kelle UK töötamise perioodi Töötukassa võtab arvesse töötuskindlustushüvitisele õiguse tõendamiseks on 127. Töötushüvitiste eksport piirdub üksikjuhtudega, nende eksport on lühiajaline ja mõju seega väike.

⁹ Sotsiaalkindlustuse koordineerimine tugineb põhimõttele, et korraga kohaldatakse töötajale ühe liikmesriigi õigusakte. Tavapärastelt on töötaja kindlustatud töökohariigis. Kuid tõendiga A1 määratakse teatud juhtudel kindlaks, millises liikmesriigis tasutakse sotsiaalkindlustusmaksid.

Kutsekvalifikatsioonid - EL kodanike kutsekvalifikatsioonid, mis on omandatud enne UK EL-ist lahkumist jäävad kehtima. Sama kehtib UK kodanike EL-is omandatud kutsekvalifikatsioonide kohta. Pärast UK lahkumist hakkab UK-s omandatud kutsekvalifikatsioonide tunnustamine EL-is toimuma rahvusliku õiguse alusel. EL tasemel koordineeritakse ühtset lähenemist, mis tagaks vastastikkuse ja arvestaks UK varasema EL-liikmelisusega. UK kodanikke, kes soovivad kutsekvalifikatsioone tunnustada EL-is pärast UK lahkumist EL-ist, käsitletakse kolmandate riikide kodanikena.

Kuigi EL ja UK **tarbijakaitsenormid** on suures osas ühtlustatud, võib pärast 2019. aasta märtsi nende praktikas rakendamisel esineda erisusi. UK kauplejalt ostmisel tuleb hoolikalt tutvuda lepingutingimustega ning arvestada asjaoluga, et lepingu täitmisega seotud vaidluse lahendamine toimub UK kohtus. UK tarbijavaidlusi kohtuväliselt lahendavad asutused ei pea enam lahendama piiriüleseid vaidlusi ning samuti pole elektroonilises keskkonnas sõlmitud lepingute puhul vaidluse kohtuväliseks lahendamiseks EL-is loodud veebipõhise platvormi (ODR) kasutamine enam võimalik. Kui UK kaupleja on suunanud oma tegevuse EL turule (filiaali või esindaja kaudu), kehtib kauplejaga sõlmitud lepingule EL õigus ja vaidluse lahendamine toimub tarbija elukohariigis EL õiguse alusel. Lepinguta lahkumise korral ei kohaldu UK kauplejatele geoblokeeringu keelustamise määrus ja UK kaupleja võib seada erinevaid tingimusi UK ja EL tarbijatele.

Transport

Lennutranspordi puhul on Komisjon teinud ettepaneku võimaldada erakorraliselt 12 kuuks UK lennufirmadel osutada teenust EL-i ja UK vahel, samuti pikendada 9 kuuks teatud lennundusjulgeoleku litsentse tingimusel, et UK vastab samaga ning tagab võrdse konkurentsi.

UK lepinguta lahkumisel kaob lennujulgestuses nõu 'ühed kontrollid' põhimõte ehk UK-st pärit reisijad ja kaup peaksid läbima täiendava kontrolli. See mõjutab oluliselt lennujaamu ja lennuettevõtjaid, pikeneb ümberistumiste aeg ning tekkida võivad läbilaskevõime probleemid. Komisjon on teinud ettepaneku UK kontrollide ajutiseks ühepoolseks tunnustamiseks, et vältida suuremaid tõrked reisijate liikumises vahetult pärast UK lahkumist.

British Airways sulgeb Tallinna ja Londoni vahelise lennuliini alates 2019. aasta märtsi lõpust. Tallinna ja Londoni vahel peaksid lendamist jätkama *Easyjet*, *Wizz Air*, *Air Baltic* ja *Ryanair*. Viimane teeb lende ka Šotimaale Edinburghi. UK leppeta lahkumise korral on ohus *Easyjeti* EL-sisesed lennud ja teiste EL lennuoperaatorite lennud Tallinnast UK-sse (nt *Wizz Air*, *Air Baltic*). Lennud saavad jätkuda kui nende toimumiseks on UK lahkumise ajaks olemas õiguslik alus. *Easyjetil*, *Ryanairil* ja *Wizz Air'il* on lisaks UK lennuettevõtja sertifikaadile olemas ka EL riikide sertifikaat (*Easyjetil* - Austria, *Ryanairil* - Iirimaa, *Wizz Air'il* - Ungari oma. *Easyjeti* Austria sertifikaat soovitakse käiku lasta vahetult UK lahkumise järel, tagamaks Euroopa- siseste lendude jätkuvuse). *Air Balticul* on olemas Läti sertifikaat, aga puudub UK oma. Selle küsimuse peaks lahendama liiklusõiguste määrus, käsitledes kõiki EL liikmesriike ühtsena. Lennureisijate osas suuri mahutõuse Eestis oodata pole. Tallinna lennujaamal ja Eesti lennundusettevõtetel on olemas kogemused lennuühendustega kolmandate riikidega.

Kaubad saavad UKst õhustranspordiga kullerfirmade või reisilennukite lennukaupadena. 2017. aastal oli UK osakaal kõikidest kaubalendude deklaratsioonidest 6%. Seega

kaubalendude osas väga suurt mahutõusu oodata pole. Võimalik on õhutranspordiga liikuva kauba, sealhulgas postipakkide hulga kasv e-kaubanduse osakaalu suurenemisel.

2017. aastal imporditi UK-st Eesti erinevatesse **sadamatesse** peamiselt naftatooteid, üldkaupa ning puitlasti. Toll on kohapeal olemas Muuga sadamas, Sillamäe sadamas, Paldiski Lõunasadamas ja Tallinna Vanasadamas. Ülejäänud Eesti sadamates teostatakse toiminguid väljakutse korras. Seega tuleb tähelepanu pöörata sadamatele, kus praegu tolli püsivalt kohapeal pole.

Maismaatranspordi valdkonnas on komisjoni ettepaneku kohaselt UK firmadel võimalik 9 kuu jooksul transportida kaupu EL-i tingimusel, et UK vastab samaga ning tagab võrdsed konkurentsitingimused. Pärast selle perioodi möödumist oleksid UK veoettevõtjate turulepääsuõigused piiratud Euroopa Transpordiministrite Konverentsi lubadega, mis võimaldaks liiklust tunduvalt väiksemas mahus kui praegu. UK lahkumisel lõppevad kabotaaživeod, see tähendab, et UK vedajad ei saa teenust pakkuda EL-is ning EL-i vedajad ei saa vedada kaupu EL kabotaažiõiguse alusel UK-s. Kaubavedu UKst Eestisse maantee kaudu on väike.

Toll

UK leppeta lahkumisel lõpeb kaupade vaba liikumine EL ja UK vahel, kaupade liikumist käsitletakse kui eksporti ja importi kolmanda riigiga, millele kehtivad vastavad EL õigusaktid.

Kaubanduses hakkavad EL ja UK vastastikku kohaldama WTO enamsoodustusrežiimi põhimõttele vastavaid tariife ehk samu tariife, mida EL praegu kohaldab kolmandate riikide suhtes. Näiteks olid EL 2017. aastal rakendatud keskmised tollitariifid põllumajandustoodetele 10,8% ja mitte-põllumajanduslikele toodetele 4,2%. Kaubagruppide sees on rakendatavad maksumäärad varieeruvad: näiteks piimatoodetele oli tariif keskmiselt 35,9%, suhkrule ja kondiitritoodetele 21,1%, kalale ja kalatoodetele 11,6%, puidule ja paberile 0,9%, riidekaupadele 11,5%, tekstiilile 6,5% ja jalatsitele 4,1%.

Liikmesriikide ülesanne on valmistuda EL tollikoodeksi ja kaudse maksustamise reeglite rakendamiseks UK suhtes. Praktikas kehtestub UK suhtes EL normidele vastavuse kontroll, tollijärelevalve ja tollikontrollid, mis tähendavad tolliformaalsusi, deklaratsioonide, rahaliste tagatiste esitamist, tollimakse, keelde ja piiranguid teatud toodete impordile, sanitaar- ja fütosanitaarõuetele. UK pädevate asutuste väljaantud tolliload kaotavad EL-is kehtivuse, päritolureeglid ei hõlma enam UK-d.

Euroopa Komisjon on koostamas juhendeid ja abimaterjale liikmesriikidele ja turuoperaatoritele uueks olukorraks valmistumisel. Komisjon aitab kaasa UK ühinemisele rahvusvahelise transiidikonventsiooniga, mis aitab lihtsustada UK-d transiidina läbivate EL kaupade liikumist. Samuti töötab komisjon tollivaldkonna IT süsteemide ja andmebaaside, infovahetuse platvormide kohandamise ja UK lahti ühendamisega nendest. Ühe ettevalmistava meetmena on Komisjon juba vastu võtnud tehnilise õigusakti, mille kohaselt tollideklaratsioonide esitamiseks vajalikud ajalised tingimused kohalduvad ka UK-d ümbritsevatele territoriaalvetele.

UK on Eesti suuruselt kümnes kaubanduspartner (kaubavahetuse kogukäive 2017. aastal oli 658 miljonit eurot ehk 2,4% kaubavahetuse üldmahust). Eksport UKsse ulatus 2017. aastal

287 miljoni euron (st 2,3% kogueksportist), kusjuures Eesti päritolu kaupade osakaal ekspordis oli väga kõrge, ca 90%. Krediidiinfo andmetel eksportis 2016. aastal UKsse u 1100 Eesti ettevõtet.

Seoses UK EL-ist lahkumisega on Maksu- ja Tolliamet hinnanud võimalikku **tolliprotseduuride** mahu kasvu. Analüüs näitab, et 58% UKst importivatest ettevõtetest (5133 ettevõtet) ja 65% UK-sse eksportivatest ettevõtetest ei ole viimastel aastatel tolliprotseduuridega kokku puutunud ning vajaksid ilmselt tollialaseid koolitusi ja teavitust, et üleminek läheks sujuvalt. Impordi puhul on võimalik tollideklaratsioonide hulga kasv ligi 29% võrreldes tänasega, ekspordi puhul 26%.

Rahvuslikul tasandil valmistub Maksu- ja Tolliamet tolliprotseduuride mahu kasvuks, muuhulgas mitmete infosüsteemide valmisoleku tagamise ettevalmistustega. Huvigrupid peavad arvestama võimalike järjekordade ja ajaliste viivitustega tollipiiril vahetult UK lahkumise järel. Eksportivad-importivad ettevõtted peavad rehkendama lisadokumentatsiooni ja täiendavate andmete esitamisega. Ettevõtetele tekib kohustus esitada tollile tollivormistuse käigus keeldude ja piirangute alla kuuluvate kaupade kohta vajalikud litsentsid. Tuge vajavad eeskätt väikeettevõtjad, füüsilisest isikust ettevõtjad, kes on tegevad UK suunal, kuid kel puuduvad varasemad kogemused tolliprotseduuridega. Riigiabi reeglid lubavad ettevõtjatele, kes UK leppeta lahkumise tõttu kannatavad, anda finants- või tehnilist abi, näiteks konsultatsioonide või koolituste näol väike ja keskmise suurusega ettevõtetele. Maksu- ja tolliamet selgitab selliste ettevõtjate koolitusvajadusi. Tolliametnikele on olemas võimalus koolituseks EL Customs 2020 programmi kaudu.

Samas tuleb arvestada, et Eesti asub ELi välispiiril ning meil on olemas oskused ja taristu tollideklaratsioonide käsitlemiseks ja kontrollide läbiviimiseks, et tagada kaubavahetuse võimalikult sujuv jätkumine.

Kahesuguse kasutusega kaupade eksport saab komisjoni ettepaneku kohaselt olema hõlmatud EL üldise ekspordiloaga EU001, mis annab võimaluse kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja I lisas¹⁰ olevaid kaupu eksportida lihtsustatud korras Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriiki.

Finantsteenused

Finantssektor on esimeste seas, kes on UK lahkumiseks valmistunud. Euroopa Keskpank ja EL järelevalveasutused on ettevõtetele jaganud infot UK EL-ist lahkumise mõjust ja riskidest, samuti suuniseid kuidas neid maandada. Turuosalised peaksid üle vaatama lepingud, tehingud, load, tutvuma järelevalveasutuste juhendmaterjalidega.

UK ja Eesti finantssektorite seosed on minimaalsed, mistõttu UK EL-ist väljaastumine Eesti finantsstabiilsust otseselt ei mõjuta. Ükski UK pank Eesti turul otse ei tegutse. Eesti pankadest valmistub LHV UK turul tegutsema asumiseks, kuid pank ja Finantsinspeksioon on kaasnevate riskidega arvestanud. Kaudne mõju finantsstabiilsusele avaldub eelkõige üldise ebakindlusena ning Rootsi finantssektori kaudu, sest Eesti suuremate pankade ematäetvõtetel on mõningad sidemed UK finantsturgudega. Seda riski leevendab Eesti finantssektori tugevus, eelkõige pankade hea kapitaliseeritus ja piisavad likviidsuspuhvid.

10 Kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja lisa I vt https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.319.01.0001.01.EST&toc=OJ.L:2018:319:TOC%C2%A0

UK lahkumise tagajärjeks on UK finantsettevõtete passiõiguse kaotamine. UK-s asutatud pank, makseasutus või muu finantsasutus ei saa enam tänase režiimi alusel oma teenuseid osutada st kas piiriülesest või läbi filiaali lihtsustatud korras ilma loata, kuna kaob eelnimetatud passiõigus. Teenuste osutamisel EL-is rakendub UK finantsasutustele edaspidi sama kord nagu kolmandate riikide finantsasutustele ehk vajalik on loa olemasolu mõnelt ELi finantsjärelevalveasutuselt asutades ELis tütarfirma või tegutsedes filiaalina. Umbes 50 UK panka on huvi tundnud tütarfirma asutamise vastu EL-is. EL ettevõtteid, kes UK-s tegutsevad, jäävad tegutsema UK õiguse all.

Komisjon ja Euroopa järelevalveasutused on valmis erandkorras EL reegleid kriitilistes turusegmentides ajutiselt lõdvendama, näiteks tuletistehingute kliirimiskeskuste ehk CCPide samaväärsuse tunnustamiseks pärast 29. märtsi 2019. Kliirimata tuletistehingute puhul pole UK enam EL õigusega seotud ja muutub kõigi EL27 suhtes kolmandaks riigiks. Maksete ja arvelduste valdkonna probleemteemad Eestit ei mõjuta, sest meie turupraktikas neid süsteeme ei kasutata.

Liikmesriigid on andnud nõusoleku kahele komisjoni rakendusaktile, mis UK leppeta lahkumise puhul aitaksid finantsstabiilsust tagada, võimaldades UKs baseeruvate CCP (kliiringukeskus/keskne vastaspool) ja CSD (keskdepositoorium) samaväärsuse (*equivalence*) hinnangute edasikestmise vastavalt 12 (CCP) ja 24 (CSD) kuu vältel. Komisjon kinnitas aktid 19. detsembril 2018, ent need jõustuvad ainult UK leppeta lahkumise korral.

UK **kindlustusfirmad** ei saa UK leppeta lahkumise järel pakkuda piiriüleseid ja teenuseid EL riikide klientidele. UK firmad, kes tahavad teenust pakkuda EL-is, peavad asutama kontori EL riigis, paljud on seda ka teinud või tegemas. Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalveasutuse andmeil on Euroopa majanduspiirkonnas 9 miljonit UK kindlustuspoliisi omanikku, mõni aeg tagasi oli neid veel 38 miljonit, mis näitab olulist ümbervormistamise mahu kasvu. Tegemist on peamiselt lühiajaliste, madala riskiga kindlustustega, sealhulgas elektroonikaseadmete garantiid jms. EL-is asuval UK kindlustuse jaekliendil on võimalik üsna lihtsalt oma leping ümber vormistada.

Makseteenuste osutamisega jätkamisel UK EList lahkumise järel on oluline vältida häireid tarbijatele. Maksekaartidega seoses probleeme oodata ei ole, UK-s välja antud maksekaardid on rahvusvahelise süsteemi osad ja maksed nendega EL-is toimivad, kuid lisanduda võivad uued teenustasud.

Isikuandmete vahetus EL-ist UK-sse on UK leppeta EL-ist lahkumise korral tagatud EL üldise andmekaitsemääruse (GDPR) alusel, kusjuures UK-d käsitletakse kolmanda riigina. Hiljem on võimalus andmete turvalist liikumist tagada Komisjoni pädevusotsuse kaudu.

UK lahkumisel lõpetab EL **kliimapolitiika** õigus UK suhtes kehtimise. Komisjon selgitab UK osalust Euroopa Liidu kasvuhoonegaaside lubatud heitkogustega kauplemise süsteemis (ELi HKS) ja võtab vajadusel meetmeid, et UK lahkumise mõjusid süsteemile ja liikmesriikidele vähendada. Olulisemaks küsimuseks on lubatud heitkoguse ühikute (LHÜ) tagastamine UK ettevõtete poolt. LHÜde tagastamata jäämine UK väljaastumisega võib viia teatud turu moonutuseni, sest ELi HKS käitised kauplevad enampakkumisel EL-i üleselt. ELi HKS rakendusaktide ettevalmistamisel on komisjon sisse viinud sätteid, mis arvestavad võimaliku UK leppeta lahkumisega. 19. detsembril 2018 võttis komisjon vastu otsuse, millega peatati

ajutiselt alates 1. jaanuarist 2019 lubatud heitkoguse ühikute eraldamine UK-le ja kauplemine nendega. Samuti tegi komisjon ettepaneku võimaldada 31. detsembrini 2020 heitkogustega kauplemise aastakvooti UK firmadele EL27 turul osalemisel ning tagada EL ja UK turgude eristamise raporteerimisel.

Teavitustegevused

Seoses UK lahkumisega EL-ist tuleb tõhustada teavitustegevusi, et selgitada väljaastumisega seotud teemasid avalikkusele. Välisministeerium on koostöös teiste asutustega alustanud kodanike, ettevõtjate ja teiste huvigruppide teavitamist eesisevatest muudatustest. Välisministeeriumi kodulehele - <https://vm.ee/et/mida-vaja-teada-seoses-brexitiga> - on koondatud ülevaatlük informatsioon Eesti kodanikele ja ettevõtjatele, mida ajakohastatakse vastavalt muutustele.

Välisministeerium on ettevõtjatele korraldanud infopäeva UK lahkumisega seotud muudatuste teadvustamiseks ja ajakirjanikele mitteametlikke infotunde UK EL-ist väljaastumise protsessist. Kommunikatsioonitegevusse on kaasatud ka teiste ministeeriumide ja Riigikantselei avalike suhete osakonnad. Eesti suursaatkond Londonis on kavandanud mitmeid infoüritusi Eesti kogukonnale Suurbritannias ning jagab infot oma kodulehe ja sotsiaalmeedia kanalite kaudu.

Sotsiaalministeeriumil on plaanis jagada teavet rakendusasutuste kodulehtedel kodanike ja ettevõtjate abistamiseks sarnaselt riigisiseste muudatustele.

Siseministeeriumi kodulehel on Brexiti-teemaline alaleht - <https://www.siseministeerium.ee/et/eesmark-tegevused/kodakondsus-ja-ranne/brexit>.

Teemaleht annab ülevaate, mis muutub seoses UK EL-ist lahkumisega UK kodanike elamisõigusega Eestis ja Eesti kodanike elamisõigusega UK-s. Teave on kättesaadav nii eesti, inglise kui vene keeles. Veebileht sisaldab lisaks viiteid Välisministeeriumi Brexiti teemalehele ja Euroopa Komisjoni korduma kippuma küsimustele. 2019. aasta veebruaris/märtsis toimub esimene otseteavitus UK EL-ist lahkumise mõjudest Eestis elavatele UK kodanikele. Aasta jooksul on kavas täiendavad otseteavitused. Samuti on kavas Eestis elavate UK kodanike informeerimine Briti saatkonna korraldataval kodanike õiguste teemalisel teavitusüritusel.

Maksu- ja Tolliameti kodulehel on olemas tollivaldkonna info nii UK leppega kui ka leppeta lahkumiseks - <https://www.emta.ee/et/ariklient/toll-kaubavahetus/brexit-moju-tollivormistusele-ja-kaubavahetusele-uhendkuningriigiga> Samuti plaanib Maksu- ja Tolliamet otseteavitusi.

ETTEPANEK VALITSUSE OTSUSEKS:

1. Võtta välisministri esitatud informatsioon teadmiseks.

LISATUD DOKUMENDID:

Lisa 1: Loetelu komisjoni poolt vastuvõetud õigusaktidest ja esitatud seadusandlikest eelnõudest

Lisa 2: Euroopa Komisjoni valmisolekumeetmete loetelu

Lisa 3: Nõukogu menetluses olevad seadusandlikud ettepanekud Brexitiks valmistumiseks

Lisa 4: Loetelu Euroopa Komisjoni infolehtedest huvirühmadele

KOOSTAJA: Karin Rannu (Välisministeerium, Euroopa osakonna 3. büroo nõunik, 637 7143, karin.rannu@mfa.ee)

LISA 1

Loetelu komisjoni poolt vastuvõetud õigusaktidest ja esitatud seadusandlikest eelnõudest

1. Komisjoni rakendusotsus (EL), millega Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavat õigusraamistikku käsitatakse piiratud ajavahemikul samaväärsena kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 648/2012 (C(2018) 9139).
2. Komisjoni rakendusotsus (EL), millega Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi keskdepositooriumide suhtes kohaldatavat õigusraamistikku käsitatakse piiratud ajavahemikul samaväärsena kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 909/2014 (C(2018) 9138).
3. Komisjoni delegeeritud määrus (EL), millega muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2015/2205, komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2016/592 ja komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2016/1178, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012, teatavate lepinguliikide suhtes kliiringukohustuse jõustumise kuupäeva osas (C(2018) 9122).
4. Komisjoni delegeeritud määrus (EL), millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2016/2251, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012, kuupäeva osas, milleni vastaspoolad võivad jätkata oma riskijuhtimismenetluste kohaldamist teatavate börsiväliste tuletislepingute suhtes, mida ei kliirita keske vastaspoole kaudu (C(2018) 9118).
5. Komisjoni ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus põhilise lennuühenduse tagamise ühiseeskirjade kohta, võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi väljaastumist Euroopa Liidust (COM(2018) 893 final).
6. Komisjoni ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus lennundusohutuse teatavate aspektide kohta, võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi väljaastumist Euroopa Liidust (COM(2018) 894 final).
7. Komisjoni ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus põhilise autoveoühenduse tagamise ühiseeskirjade kohta, võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi väljaastumist Euroopa Liidust (COM(2018) 895 final).
8. Komisjoni delegeeritud määrus (EL), millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2015/2446 sisenemise ülddeklaratsioonide ja väljaveoelsete deklaratsioonide esitamise tähtaegade osas Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist, Kanalisaartelt ja Mani saarelt lähtuva või sinna suunduva meretranspordi puhul (C(2018) 9094).
9. Komisjoni ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 428/2009, kehtestades teatavate kahesuguse kasutusega kaupade ekspordiks liidust Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriiki liidu üldine ekspordiluba (COM(2018) 891 final).
10. Komisjoni 17. detsembri 2018. aasta otsus, mis käsitleb põhihaldajale korralduse andmist peatada ajutiselt Ühendkuningriigi selliste asjakohaste protsesside

kinnitamine Euroopa Liidu tehingulogis, mis on seotud rahvusvaheliste ühikute tasuta eraldamise, enampakkumisel müümise ja vahetamisega (C(2018) 8707).

11. Komisjoni 17. detsembri 2018. aasta rakendusotsus, millega muudetakse komisjoni rakendusotsust (EL) 2017/1984, millega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 517/2014 fluoritud kasvuhoonegaaside kohta, seoses kontrollväärtustega, mis on ajavahemikuks 30. märts 2019 kuni 31. detsember 2020 määratud igale Ühendkuningriigis asuvale tootjale ja importijale, kes on kõnealuse määruse alusel teatatu kohaselt lasknud alates 1. jaanuarist 2015 seaduslikult turule fluorosüivesinikke (C(2018) 8801).
12. Komisjoni 14. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 1191/2014 seoses määruse (EL) nr 517/2014 artiklis 19 osutatud andmete esitamisega Ühendkuningriigis ja 27 liikmesriigiga liidus turule lastud fluorosüivesinike kohta (C(2018) 8575).
13. Komisjoni ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega sätestatakse territoriaalse koostöö programmide PEACE IV (Iirimaa – Ühendkuningriik) ja Ühendkuningriik – Iirimaa (Iirimaa – Põhja-Iirimaa – Šotimaa) jätkumine seoses Ühendkuningriigi väljaastumisega Euroopa Liidust (COM(2018) 892 final).
14. Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL), millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 184/2005 I lisa seoses geograafilise jaotuse tasemetega (C(2018) 8872).

LISA 2

EUROOPA KOMISJONI VALMISOLEKUMEETMETE LOETELU

Poliitikavaldkond	Õigusakti liik	Komisjoni meede
AGRI		
Tariifikvoodid	Rakendusakt	Komisjoni rakendusmäärus ELi WTO loendis sisalduvate tariifikvootide jaotamiseks
Tariifikvoodid	Rakendusakt	Komisjoni rakendusmäärus, millega muudetakse saabumise järjekorras teenindamise põhimõttel hallatavate tariifikvootide kogust
Tariifikvoodid	Rakendusakt	Komisjoni rakendusmäärus, millega muudetakse asjaomaste litsentside alusel hallatavate tariifikvootide kogust ja nähakse ette üleminekueeskirjad
Kõrvalisele asukohale ja saarelisele asendile vastavate valikmeetmete programm	Rakendusakt	Komisjoni rakendusmäärus, millega muudetakse rakendusmääruse (EL) nr 180/2014 II–VI lisa, et kajastada kaubavooge ELi äärepoolseimate piirkondade ja Ühendkuningriigi vahel
CLIMA		
Fluoritud kasvuhoonegaasid	Rakendusakt	Komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 1191/2014, et eristada üksteisest (EL 27 ja Ühendkuningriigi) aruandlus fluoritud kasvuhoonegaaside koguste müügi kohta
Heitkogustega kauplemise süsteem	Delegeeritud õigusakt	Komisjoni delegeeritud määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 389/2013 seoses Ühendkuningriigi heitkoguste märkimisega
Heitkogustega kauplemise süsteem – lennundus	Komisjoni autonoomne akt	Komisjoni määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 748/2009, et jagada ümber haldava liikmesriigi roll, kui seda rolli täidab praegu Ühendkuningriik
STATISTIKA		
Maksebilansi statistika	Delegeeritud õigusakt	Komisjoni delegeeritud määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 184/2005, et ajakohastada ELi koondnäitajate koostist
Turismi statistika	Delegeeritud õigusakt	Komisjoni delegeeritud määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 692/2011, mis käsitleb turismistatistikaalast aruandlust ja turismistatistika esitamist
GROW		

Ühine kaubanduspoliitika	Nõukogu otsus	Komisjoni ettepanek võtta vastu nõukogu otsus seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel riigihankekomitees Ühendkuningriigi WTO riigihankelepinguga ühinemise kohta
Galileo	Rakendusakt	Komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2016/413, et paigutada ümber maapealsed jaamad, mis asuvad praegu Falklandi saartel ja Ascensionil
TEADUSUURINGUD		
Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri konsortsiumid	Rakendusakt	Komisjoni rakendusotsused, millega muudetakse otsuseid Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri konsortsiumide asutamise kohta seoses praegu Ühendkuningriigis asuvate peakorteritega
SANTE		
Inimtervishoius kasutatavad ravimid	Rakendusaktid	Komisjoni rakendusotsused, millega muudetakse ravimite müügilube, et ajakohastada neid, juhul kui praegu Ühendkuningriigis tehtavaid toiminguid tuleb hakata tegema ELis
Veterinaarravimid	Rakendusaktid	Komisjoni rakendusotsused, millega muudetakse veterinaarravimite müügilube, et ajakohastada neid, juhul kui praegu Ühendkuningriigis tehtavaid toiminguid tuleb hakata tegema ELis
GMOd	Rakendusaktid	Komisjoni rakendusotsused, millega muudetakse geneetiliselt muundatud toidu ja sööda turulelaskmise lube, kui praegune loa hoidja on Ühendkuningriigis asutatud ettevõtja
Biotsiidid	Delegeeritud õigusakt	Komisjoni delegeeritud määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1062/2014, et jagada ümber hindava pädeva asutuse roll, kui seda rolli täidab praegu Ühendkuningriik
Taimekaitsevahendid	Rakendusakt	Komisjoni rakendusmäärus, millega muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) nr 686/2012, et jagada ümber referentliikmesriigi roll, kui seda rolli täidab praegu Ühendkuningriik
Söödalisandid	Rakendusaktid	Komisjoni rakendusmäärused, millega muudetakse söödalisandite müügilube, kui praegune loa hoidja on Ühendkuningriigis asutatud ettevõtja

LISA 3

NÕUKOGU MENETLUSES OLEVAD SEADUSANDLIKUD ETTEPANEKUD BREXITIKS VALMISTUMISEKS

Poliitikavaldkond	Menetluses olevad õiguslikud muudatused
Tariifikvoodid	22. mail 2018 Komisjoni vastu võetud ettepanek COM(2018) 312 final. Ettepanekus esitatud määrusega reguleeritakse tariifikvootide jaotamist ELi 27 liikmesriigi ja Ühendkuningriigi vahel, juhul kui asjaomaste tariifikvootide suhtes ei saavutata Maaailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liikmetega kokkulepet. Ettepanekule on lisatud ettepanek nõukogu määruse kohta, millega antakse komisjonile luba pidada WTOs läbirääkimisi uute tariifikvootide üle üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) artikli XXVIII alusel.
Pangandus – asutuse asukoha muutmine	29. novembril 2017 Komisjoni vastu võetud ettepanek COM(2017) 734 final. Ettepanekuga kinnitatakse Euroopa Pangandusjärelevalve asukoha üleviimine Londonist Pariisi.
Siseturg – tüübikinnitus	4. juunil 2018 Komisjonis vastu võetud ettepanek COM(2018) 397 final. Ettepanekuga võimaldatakse Ühendkuningriigi tüübikinnitusasutuselt saadud tüübikinnitust omavatel tootjatel taotleda ELi 27 liikmesriigi tüübikinnitusasutustelt samale tüübile liidu tüübikinnitust.
Üleeuroopalised võrgud	1. augustil 2018 Komisjonis vastu võetud ettepanek COM(2018) 568 final. Ettepanekuga kavandatakse projekteerida uus meretee Iirimaa ühendamiseks Põhjamere-Vahemere koridori mandriosaga.
Meretransport – laevade kontrollimine	1. augustil 2018 Komisjonis vastu võetud ettepanek COM(2018) 567 final. Ettepanekus käsitletakse sponsorliikmesriigi staatuse üleandmist Ühendkuningriigilt mõnele ELi 27 liikmesriigist, et lihtsustada tunnustatud organisatsioonide korrapärasest hindamist vastavalt määruse (EÜ) nr 391/2009 artiklile 8.
Ravimid – asutuse asukoha muutmine	29. novembril 2017 Komisjonis vastu võetud ettepanek COM(2017) 735 final. Ettepanekuga kinnitatakse Euroopa Ravimiameti asukoha üleviimine Londonist Amsterdamist.
Energiatõhusus – eesmärgid	13. novembril 2018 Komisjonis vastu võetud ettepanek COM(2018) 744 final. Ettepanekuga muudetakse direktiivi 2012/27/EL energiatõhususe kohta (COM(2016) 761) ja ettepanekut võtta vastu määrus, milles käsitletakse energialiidu juhtimist (COM(2016) 759 final/2).
Viisad	13. novembril 2018 Komisjonis vastu võetud ettepanek COM(2018) 745 final. Ettepanekuga muudetakse määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud.

LISA 4

LOETELU EUROOPA KOMISJONI INFOLEHTEDEST HUVIRÜHMADELE

Teema	
KAUBAD	
1	Tööstustooted
2	Ravimid (inim- ja veterinaarravimid)
3	Küsimused ja vastused ravimite kohta
4	Taimekaitsevahendid
5	Küsimused ja vastused taimekaitsevahendite ja pestitsiidide jääkide kohta
6	Biotsiidid
7	Küsimused ja vastused biotsiidide kohta
8	Mootorsõidukid
9	Põllu- ja metsamajanduses kasutatavad sõidukid, kahe-, kolme- või neljarattalised sõidukid, väljaspool teid kasutatavad liikurmasinad
10	Tööstuskemikaalid (REACH) (<i>avaldanud ECHA</i>)
11	Detergendid
12	Väetised
13	Pürotehnilised tooted
14	Tsiviilotstarbeliseks kasutamiseks mõeldud lõhkematerjalid
15	Ökomärgis
16	Jäätmed
TOIT, SÖÖT, TAIMED, VETERINAARIA	
17	Toit ja mahepõllumajanduslik tootmine
18	Sööt
19	GMOd
20	Looduslikud mineraalveed
21	Taimne paljundusmaterjal
22	Tõuaretus/loomakasvatus
23	Loomatervis
24	Taimetervis
TOLL JA KAUDNE MAKSUSTAMINE, IMPORDI-/EKSPORDILOAD	
25	Käibe-, aktsiisi- ja tollimaks
26	Päritolureeglid
27	Käibemaks
28	Impordi-/ekspordiload
29	Ohustatud liikidest isendid (CITES)
30	Puidu import
31	Intellektuaalomandi õiguskaitse tagamine tollis
FINANTSTEENUSED	
32	Kohustuslik audit
33	Reitinguagentuurid
34	Varahaldus
35	Kauplemisjärgsed teenused
36	Investeermisteenused
37	Pangandus- ja makseteenused
38	(Edasi)kindlustus
39	Tööandja kogumispensioni asutused
TSIVIILÕIGUS, ÄRIÜHINGUÕIGUS, TARBIJAKAITSE, ANDMEKAITSE	

40	Isikuandmete kaitse
41	Äriühinguõigus
42	Rahvusvaheline eraõigus
43	Tarbijakaitse ja reisijate õigused
INTELLEKTUAALOMAND	
44	Kaubamärgid ja ühenduse disainilahendused
45	Taimesordid
46	Autoriõigus
47	Täiendava kaitse tunnistus
KUTSEKVALIFIKATSIOON	
48	Kutsekvalifikatsioon
49	Tapamaja töötajate kvalifikatsioon
50	Loomade vedajate kvalifikatsioon
51	Meremeeste kvalifikatsioon
TRANSPORT	
52	Lennutransport (juurdepääs)
53	Lennuohutus
54	Lennu- ja meresõiduturvalisus
55	Maanteetransport
56	Meretransport (juurdepääs ja ohutus)
57	Raudteetransport
58	Siseveetransport
DIGITAALVALDKOND	
59	.eu tippdomeeninimed
60	E-kaubandus (infoühiskonna teenused)
61	Telekommunikatsioon
62	Audiovisuaalmeedia teenused
63	eIDAS/usaldusteenused
64	Võrguturve
65	Asukohapõhine tõkestus
ENERGEETIKA	
66	Euratomiga seotud küsimused
67	Elektrienergia- ja gaasiturg
68	Päritolutagatised
MUU	
69	Inimpäritoluga ained
70	Kliinilised uuringud
71	Avalikud hanked
72	ELi keskkonnajuhtimis- ja keskkonnaauditeerimissüsteem (EMAS)
73	Laevade ringlussevõtt
74	Euroopa kodanikualgatus
75	Kalanduse <i>acquis</i>
76	Euroopa tööõukogud
77	Tööstusjulgeolek (ELi salastatud teave)
78	Reisimine Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi vahel